

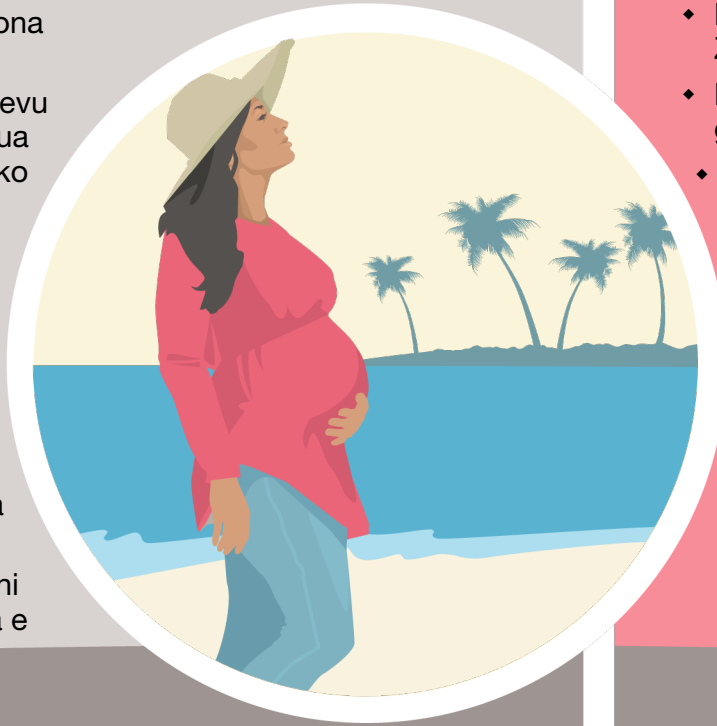
Na I vakamacala mai na CDC me baleta na **Zika**

O tiko bibi ka vakaitikotiko ena vanua e veitauvi kina na Zika

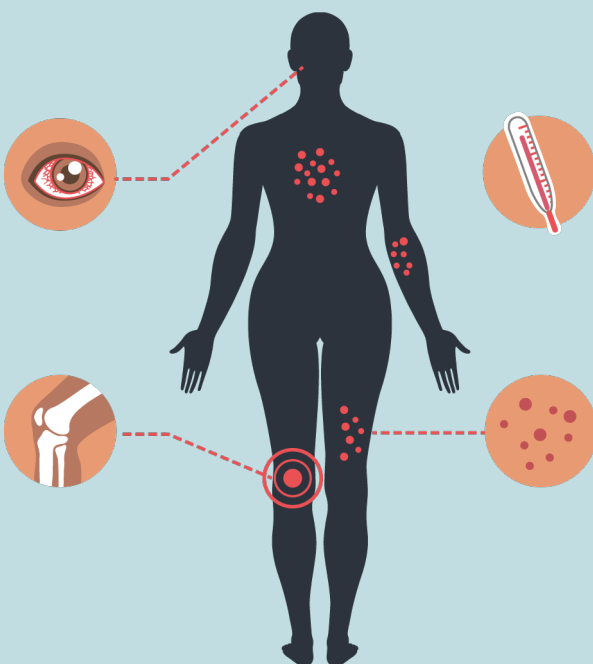
Na veika eso keitou kila me baleta na Zika

- ♦ E rawa ni vakadewataki na mate oqo na Zika mai vua e dua na marama tiko bibi ki vua na luvena.
- ♦ Na veitauvi ni Zika ena gauna ni tiko bibi e rawa ni vakavuna na nona tauvimate na gone.
- ♦ E vakadewataki ga vakalevu na Zika mai na I kati ni dua na namu ka tauvi koya tiko na mate oqo.
  - » Na namu oqo e kaukauwa sara nodra vei kati ena siga. E ra vei kati talega ena bogi.
- ♦ E sega ni dua na wainimate e se kune me tarova se me vukei ira na tauvi Zika.
- ♦ Na mate na Zika e rawa ni vakadewa na tagane vua e rau veiyacovi kaya.

Na veika eso keitou sega ni kila me baleta na mate na Zika

- ♦ Na kena rawa ni tauvi iko na Zika.
- ♦ Na kena rawa ni tarai iko ena gauna o tiko bibi voli kina.
- ♦ Na kena rawa ni tauvi Zika na gone o kunekune taka voli.

Na I vakatakilakila ni Zika

E levu na tamata e tauvi ira tiko na Zika era sega tu ni kila. Na mate na Zika e sega ni kaukauwa na kena I vakatakilakila, ka dau oti yani vakamalua mai na loma ni 2 kina 7 na siga.

Na I vakatakilakila nio tauvi Zika sa I koya

- ♦ Na katakata ni yago
- ♦ Wadadamu na yago
- ♦ Momosi na i sema ni yago
- ♦ Damudamu na yaloka ni matamu

Kevaka o vakila tiko vei iko e dua na I vakatakilakila oqo, gole sara vakatotolo kina Vale ni wai se kina Vale ni bula o voleka duadua kina.

U.S. Department of
Health and Human Services
Centers for Disease
Control and Prevention

Na CDC e vakatura na tataqomaki oqo vei ira na marama tiko bibi

O tiko bibi?

Na marama tiko bibi kei na nona I tokani turaga e sa dodonu me rau vakamuria sara vakavinaka na I vakasala ni taqomaki mai na I kati ni namu.

Na mate na Zika e rawa ni dewa mai vua na Turaga ki vua e dua na marama ena gauna e rau veiyacovi kina, oya kevaka e tiko vua na turaga na mate na Zika. Mo na taqomaki iko, ena vinaka mo kakua ni veiyacovi ena gauna o tiko bibi kina se mo na dau vakayagataka na rapa ena gauna kece o tiko bibi kina.

Kevaka o vakila vei iko na I vakatakilakila ni mate oqo na Zika, lako sara ena kena gauna totolo duadua kina tabana ni bula se ki valenibula.

Na nomu I tataqomaki vinaka: Tarova na kena kati na manu.

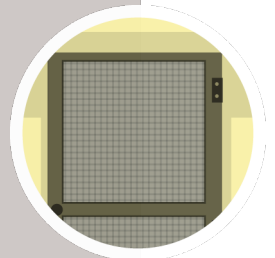
Nomu I sulusulu

- ♦ Daramaka na sote liga balavu, tarausese balavu kei na I vava.
- ♦ Vayagataka na permethrin ena nomu I sulu.
  - » Ena vukea me kua ni kati iko na namu.
  - » Na I sulu e vakayagataki kina na permethrin ena taqomaki iko ena loma ni 6 na macawa se ke sava vaka 6 na nomu I sulu. Vakamuria vakavinaka na kena I vakamacala.
- ♦ Kakua ni vakayagataka na permethrin kina kuli ni yagomu. Vakayagataka ga kina nomu I sulu.

Nomu taqomaki e loma ni vale

- ♦ Tiko ena vanua e vakayagataki kina na I vakabatabata ni rumu se na air condition se ena vanua e vakayagataki kina na lawalawa e katuba kei na katuba leka.
- ♦ Moce ena rumu e vaka air condition se lawalawa na kena katuba. Ke sega mo moce ena loma ni taunamu.

Na I vana ni manu se na kena waiwai

- ♦ Ni o vakayagataka na I vana ni manu se na kena waiwai ena kuli ni yagomu e veivuke ena kena sega ni kati iko na namu. Na I vana ni manu se na kena waiwai me vaka na DEET e daumaka vei ira na marama tiko bibi kei iera na marama vakasucu gone.
- ♦ E ka bibi mo dau vakamuria na kena I vakasala e volai ena tavaya.
- ♦ Me mana na kena cakacaka e dodonu mo na dau vakayagataka tale ni oti e vica na auwa. Wilika ena tavaya na balavu ni gauna e cakacaka kina kei na wasoma ni gauna e rawa ni o vakayagataka kina.
- ♦ Kakua ni vakayagataka na I vana ni manu kei na kena waiwai ena kuli ni yagomu ka ubi tu ena I sulu o daramaka tiko.

